

Úvod

Porcelán je zvláštní materiál. Nalézám v něm důstojnost a jemnost. Zlato je marnotratné, stříbro civilní, ocel chladná a trochu drzá, sklo přezíravé a nebezpečné. Porcelán přesto, že je stvořen z hlíny, působí vznešeně. I prostý porcelánový talíř v sobě obsahuje zvláštní důstojnost. Vzpomínám na tenoulinký čínský porcelán, který jsem v dětství obdivoval pro jeho tajemství.

Pracovat s porcelánem – teď nemám na mysli vytvářet díla, ale zabývat se již hotovým výrobkem, porcelánová díla restaurovat – znamená nejen dokonalé zvládnutí technologií a vytříbenou techniku (a samozřejmě notnou porci vkusu), ale je k tomu nutná velká kultivovanost, která z propojení technologických a výtvarných principů vytvoří jemnou, téměř neviditelnou a neslyšitelnou harmonii.

Míšeňský porcelán, jeho drobné figurální plastiky, přináší ještě další aspekt. Pohybuje se někde na pomezí infantilility, monumentality, snu, kýčovitých představ, noblesy. Je to jakási zvláštní utopie. Svět vytvořený těmito výjevy je zcela nereálný. Je to svět podobný tomu, ve kterém se pohybují opera, balet, lyrická poezie a komorní hudba.

Utopie jsou pro život nesmírně potřebné. Jsou kompasem, který nám nedovolí, aby náš život sklouzl do nudné a jen pragmatické všednosti. Utopie vnášejí do našich životů zrnka pošetilosti a bláhovosti, která jsou tolik potřebná zvláště v dospělém a předdospělém věku. Ať už se nám míšeňské figurky líbí, či ne, nemůžeme jim upřít příslušnost ke snu. Přesto, že jsou tiché, drobné a odsouzené k tomu, aby byly uzavřeny někde ve vitrině, poněvadž jejich křehkost je téměř nadpozemská, tak pokud je máme doma, ony s námi žijí. Někdy se rozskotačí po místnosti, předvedou nám dvorný taneček a naplní prostor jemným pískotem. Mám pocit, že vyluzují zvláštní hudbu, kterou slyší jen vyvolení.

Utopie, sen, bláhové představy a noblesní pošetilost jsou aspekty, o kterých se dnes málo uvažuje, a když, tak je situujeme do minulosti, do jiného světa, zkrátka mimo náš vlastní život. Ale právě do vlastních životů bychom se měli snažit vtlačit co nejvíce krásy a jemnosti. K tomu skotačící figurky přispívají.

Milan Knížák